

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-3-5 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-13/240-106
Karar Tarihi : 03.04.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : H. Gökşin KEKEVİ, İbrahim Hilmi KOÇAK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - S.S. Gebze Un ve Unlu Mamulleri Üretim ve Pazarlama Kooperatifi
H. Halil Mah. Hükümet Cad. Bostan İş Merkezi Kat:4 No:402
Gebze/KOCAELİ
- Kocaeli ili Gebze ilçesinde faaliyet gösteren fırınlar

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Kocaeli ili Gebze ilçesinde faaliyet gösteren fırınların S.S. Gebze Un ve Unlu Mamulleri Üretim ve Pazarlama Kooperatifi bünyesinde ekmek satış fiyatını birlikte belirledikleri ve pazarı paylaştıkları iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- S.S. Gebze Un ve Unlu Mamulleri Üretim ve Pazarlama Kooperatifi'nin (KOOOPERATİF) fiyatları tek fiyat olarak belirleyip bunun dışına çıkan fırıncılara baskı uyguladığı,
- Fırıncıların istedikleri bakkal ve büfelere ekmek satışı yapamadığı,
- Fırıncıların bir başka fırından pahalıya ekmek alıp ucuza satmaya zorlandığı,
- Bakkal ve büfelerin istedikleri fırınlarla çalışmadığı,

ve bu suretle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlal edildiği iddia edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 19.12.2013 tarih ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 15.01.2014 tarih ve 2014-3-5/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 22.01.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 14-04/75-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 31.03.2014 tarih ve 2014-3-5/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; önaraştırma konusuna ilişkin olarak KOOOPERATİF ve üyeleri hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ancak 4054 sayılı Kanun'un 9(3). maddesi uyarınca aynı Kanun'un 4. maddesini ihlal edebilecek eylemlere son verilmesini teminen görüş yazısı gönderilmesinin uygun olacağı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(5) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili pazar tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

- (6) Başvuruda KOOPERATİF'in fiyatları tek fiyat olarak belirleyip bunun dışına çıkan fırıncılara baskı uyguladığı, bayilerin fırıncılar arasında paylaşıldığı, bakkal ve büfelerin istedikleri fırınlarla çalışmadığı ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddia edilmiştir.
- (7) Dosya mevcudu bilgilerden, KOOPERATİF Başkanı'nın, 1 TL fiyatın uygulanmasının arzulandığını ancak uygulanmadığını, örneğin Gebze Halk Ekmek'te fiyatın 70 kuruş olduğunu, LİVA EKMEK'te azami fiyat 1 TL olmasına rağmen ekmeğin 75 kuruştan satıldığını ifade ettiği, ayrıca KİPA'nın ekmeği 90 kuruş fiyattan sattığının ve KOOPERATİF'in iddia konusu uygulamalarından mağdur olduğunu ifade eden (.....) sahibinin "... *Liva Fırını geçmişte rekabete girerek fiyatı düşürdü...*" şeklindeki ifadesinden isteyen fırıncıların düşük fiyat uygulayabildiğinin tespit edildiği anlaşılmıştır.
- (8) Dosya mevcudu bilgilere göre, bayilerin paylaşıldığı iddiası hakkında Gebze Bakkallar Bayiler Büfeciler Esnaf ve Sanatkarlar Odasının yönlendirmesine rağmen üyelerinin resmi başvuru yapmamasının fırıncıların istediği bayiye satış yapabileceği sonucuna ulaşmayı kolaylaştırdığı, ayrıca bu hususta yüksek alım gücüne sahip ulusal ve yerel marketlerin mevcudiyetinin de önem arz ettiği değerlendirilmektedir.
- (9) Dosya kapsamında, arz kontrolü açısından bakıldığında (.....) sahibinin sunduğu belgeden fiyatların düşmemesi adına, belgede adı geçen fırınların, belirli miktarda ekmeği (.....) almayı taahhüt ettikleri, ayrıca, LİVA EKMEK ile ilgili iddiaların da gerçeği yansıtmadığının LİVA EKMEK tarafından 4054 sayılı Kanun'un 16 ve 17. maddelerindeki para cezaları yaptırımını bilgisine sahip olunarak önce reddedildiği; ardından da konuya ilişkin belge gönderildiği anlaşılmıştır.
- (10) Gebze ve Çayırova'da KOOPERATİF üyesi olmayan fırıncıların mevcudiyetinin KOOPERATİF bünyesinde yapıldığı iddia edilen anlaşmalardan sonuç alınmasını güçleştirebilecek nitelikte olmasının önem arz ettiği değerlendirilmiştir.
- (11) (.....) sahibi tarafından yapılan (.....) iddialara ilişkin olarak ise, Kurulun adli makamlara benzer başvuruların söz konusu olduğu 08.01.2009 tarih ve 09-01/5-5 sayılı Balıkesir Ekmek kararı göz önüne alındığında, savcılık tarafından gönderilen dosyadaki fırıncıların aralarında anlaştıkları beyanlarına rağmen, haraç toplamaya yönelik ifadelerin ağırlıkta olduğu, bu eylemlerin esas itibarıyla sadece ceza hukuku kapsamında ele alınabileceği ve dolayısıyla 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığı yönündeki değerlendirmenin bu dosya bakımından da benzer bir sonuca ulaşmayı kolaylaştıracağı kanaatine varılmıştır.
- (12) Dosya kapsamında, KOOPERATİF ana sözleşmesinin "Amaç ve Faaliyet Konuları" başlıklı 6. maddesinde yer alan ve rekabeti sınırlama amacını taşıyan "*KOOPERATİF'in piyasada düzenleyici bir yer alarak zararlı fiyat dalgalanmalarının önüne geçmek için çalışacağı*" ifadesinin, Rekabet Kurulunun geçmiş tarihli benzer konudaki kararları dikkate alınarak değiştirilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.
- (13) Bu hususlar ve Rekabet Kurulunun geçmiş tarihli benzer konudaki kararları ışığında, fiyat tespiti, bayilerin paylaşılması ve arz kontrolü iddialarına yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, bununla birlikte 4054 sayılı Kanun 4. maddesini ihlal edebilecek eylemlere son verilmesini teminen 4054 sayılı Kanun'un 9(3). maddesi uyarınca KOOPERATİF ve KOOPERATİF vasıtasıyla üyelerine görüş yazısı gönderilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

(14) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına,
2. Bununla birlikte elde edilen bulgu ve emareler dikkate alınarak,
 - i. Fırıncıların kendi aralarında veya S.S. Gebze Un ve Unlu Mamulleri Üretim ve Pazarlama Kooperatifi vasıtasıyla ekmek fiyatlarının düşmesini engellemek amacıyla arz kontrolünü sağlayacak şekilde gerçekleştirdikleri ekmek ticaretine son vermeleri, birlikte fiyat tespitine yönelik eylemlerden kaçınmaları ve bayilerin fırınlar arasında paylaşılmasına yönelik eylemleri varsa sona erdirmeleri gerektiği konusunda tüm üyelerinin bilgilendirilmesi,
 - ii. Kooperatif Ana Sözleşmesi'nin 6. maddesinde bulunan "Piyasada düzenleyici bir yer alarak zararlı fiyat dalgalanmalarının önüne geçmek için çalışır" ifadesinin metinden çıkarılması,
 - iii. Gerekçeli kararın tebliğinden itibaren yukarıda belirtilen hususlarda gerekli işlemlerin 60 gün içinde yapılarak Kuruma tevsik edilmesi, aksi takdirde, 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı

yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca S.S. Gebze Un ve Unlu Mamulleri Üretim ve Pazarlama Kooperatifine görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.